

मार्ग अने मकान विभाग

गुजरात सरकार

द्वितीय गुजरात राज्य धोरीमार्ग योजना

(GSHP-II)

मडेसाणा बायपास

कार्यकारी सारांश

पुनर्वसवाट अभलीकरणनी रुपरेखा

(Resttlement Action Plan)

मे, २०१६

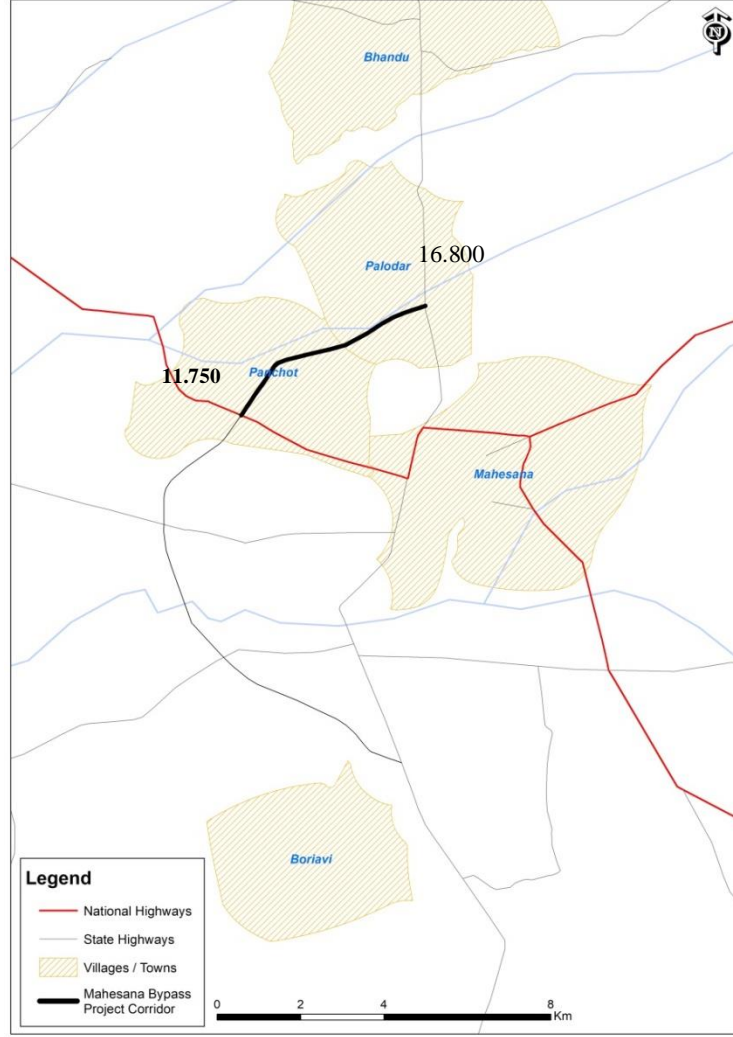
કાર્યકારી સારાંશ

૧. પશ્ચાદ્ભૂમિકા:—

દ્વિતીય ગુજરાત રાજ્ય ધોરીમાર્ગ યોજના અંતર્ગત માર્ગો ના વિકાસ માટે ગુજરાત સરકારના માર્ગ અને મકાન વિભાગે હયાત રાજ્ય ધોરીમાર્ગ ના ૧૫૩ કિ.મી. લંબાઈના વધારાના ૪ યોજના માર્ગ (કોરીડોર) પસંદ કર્યા છે. યોજના આયોજનના ભાગરૂપે સૂચિત રસ્તાઓને લઈને થતી સામાજિક અસરો નો અભ્યાસ હાથ ધરાયો છે. આ અહેવાલ મહેસાણા બાયપાસ યોજના માર્ગના અભ્યાસના તારણો આધારીત છે.

૨. યોજના માર્ગનું વર્ણન :—

યોજના માર્ગ ની કુલ લંબાઈ ૫.૦૫ કિ.મી. અને પહોળાઈ ૬૦ મી. અને ૧૦૦ મી. છે. આ સંકલની શરૂઆત કિ.મી. ૧૧.૭૫૦ ના મહેસાણા શહેરથી શરૂ થાય છે અને મહેસાણા બાયપાસ જંકશન ખાતે ૧૬.૮૦૦ કિ.મી. ઉપર પૂર્ણ થાય છે. આમ આ યોજના યોજના માર્ગ મહેસાણા તાલુકા અને મહેસાણા જિલ્લામાંથી પસાર થાય છે. આ ધોરીમાર્ગ યોજનાના વિકાસ આયોજનમાં હયાત ધોરીમાર્ગને ૨ લેઈન થી ૪ લેઈન માર્ગમાં પહોળો કરવો અને બન્ને બાજુનાં પડખા પાકા કરવાં - પેવડ કરેલો શોલ્ડર વાળો રોડ બનાવવાનું આયોજન છે. યોજના માર્ગ ની હદ ની અંદર, યોજના માર્ગ ની શરૂઆતમાં કિમી ૧૧.૮૦૦ થી ૧૧.૯૦૦ ની વચ્ચે તેમજ યોજના માર્ગ ના અંત ભાગ મા કિમી ૧૫.૯૦૦ થી ૧૬.૦૦૦ ની વચ્ચે લેન્ડસ્કેપિંગ પ્રસ્તાવિત છે.

યોજના માર્ગ

૩. પુનઃસ્થાપન કાર્ય આયોજન : ઉદ્દેશ

પુનઃસ્થાપનકાર્ય આયોજન કરવાનો હેતુ અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓને એ ખાત્રી કરાવવાનો છે કે તેઓને

➤ અવગત કરાય

પુનઃસ્થાપનને તેમને લગતા ઉપલબ્ધ હકકો અને વિકલ્પોથી અવગત કરાય.

➤ પરામર્શ કરાય

તેઓને પુનઃસ્થાપનના શક્ય તકનીકી અને આર્થિક વિકલ્પો જણાવી તેમાથી પસંદગી

કરવાની તકો બાબત પરામર્શ કરાય.

➤ ઉપલબ્ધ કરાય

- માર્ગ યોજનાના કારણે જો તેમને તેમની અસ્કયાતમો ગુમાવવી પડે તો તેવી અસ્કયામતો ફરી પ્રાપ્ત કરવા નીચે મુજબ નું પૂરતું વળતર ત્વરીત રીતે ઉપલબ્ધ કરાય.
- પુનર્વસવાટના સંક્રાન્તીકાળમાં તેમના આજીવિકાના સાધનો અને જીવન-નિર્વાહનું ધોરણ જળવાય તે માટે ઘરવખરી-પશુધનની હેરફેર સહિત જીવન -નિર્વાહ ખર્ચ જેટલી સહાય.
- વળતર ઉપરાંત નિપુણતા ભરી તાલીમ અને વિકાસ માટે માર્ગદર્શન.
- પુનર્સ્થાપન કાર્ય આયોજન ના હેતુઓ નીચે મુજબ છે.
- યોજના અમલીકરણના કારણે ઉપસ્થિત થતી વિપરીત અસરો જાણવી અને તે નિવારવા/ હળવી કરવા શક્ય પગલાં નક્કી કરવા.
- પુનર્સ્થાપન સમયના ઉત્તરાર્ધમાં અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓના જીવન-નિર્વાહ ધોરણો ફરી સમતળ થાય કે તે સુધરે અને તેમને મળતરો સમયસર મળી રહે તે માટે કાર્ય-આયોજન.

૪. યોજના માર્ગ ની હદ (રસ્તા માટે જમીન ઉપયોગનો હકક - Right of Way) અને પ્રભાવી યોજના માર્ગ (Corridor of Impact)

કાયદેસર રીતે સંપાદન કરેલ અને રાજ્ય સરકારની માલિકીની તેમજ માર્ગ અને મકાન વિભાગ ધ્વારા નિયંત્રિણ કરાયેલ માર્ગના ઉપયોગનો સામાજિક હકક છે. હાલના યોજના માર્ગ માં રસ્તાની પહોળાઈ ૬૦ મી. અને ૧૦૦ મી. છે. અભ્યાસ ટીમે માર્ગ અને મકાન વિભાગ અને મહેસૂલ વિભાગ પાસે ઉપલબ્ધ રેકર્ડનો ઉપયોગ કરી રસ્તા માટેની જમીનની અને તે પૈકી બાજુના પડખા અને આજુબાજુના એપ્રોચ રોડને જોડતા જંકશનની હદ માં ખાનગી મિલકતની બાઉન્ડરીની ચકાસણી કરેલ છે. યોજના માર્ગ માં રસ્તા -સપાટીની પહોળાઈ ૩૦ થી ૫૦ મી. વચ્ચે છે. આથી રસ્તાની સપાટી ની પહોળાઈ તથા સ્વીકૃત ડીઝાઈન સિધ્ધાંતો અને ધોરણોની મર્યાદામાં જમીન અને આજુબાજુના રહેણાંક અને વાણિજ્ય સ્ટ્રક્ચરો, પાણીના જીવંત સ્ત્રોતવાળા કુવાઓ, નિશાળો, ધાર્મિક ઈમારતો અને ખેત દબાણો ઉપર ઓછામાં ઓછી વિપરીત અસર પડે તે રીતે ભાવિનિર્માણ કરવાના ધોરીમાર્ગનું આયોજન કરેલ છે.

પ. પુનર્વસવાટ માટે અપનાવેલ નીતિ-નિયમો (Resettlement Policy Framework)
(આર.પી.એફ.)

પુનર્વસવાટના નીતિનિયમોનું માળખું યોજનાઓને લાગુ પડતા અને સંબંધિત અદ્યતન થયેલા કાયદા ઉપરાંત અનૈરિદ્ધક પુનર્વસવાટ લગત બેન્ક OP ૪.૧૨ ના નિયમોના આધારે બનાવાયું છે. આમ અદ્યતન કરેલ પુનર્વસવાટ નિયમો ઉપલબ્ધ શક્ય તમામ વૈકલ્પિક પ્રોજેક્ટ ડીઝાઈન ધ્યાને લઈ વિપરીત અસરો ઉભી ન થાય અથવા ઓછામાં ઓછી થાય તે રીતે સૂચવવામાં આવેલ છે. નીચેના પાયાના સિદ્ધાંતો આધારીત અદ્યતન પુનર્વસવાટ નિયમો અપનાવાયા છે.

- અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓએ ગુમાવેલ જમીન, બાંધકામ અને ઉભા પાક તથા વૃક્ષો ગુમાવવા બદલ મળતરો ચુકવવા.
- ઉપરોક્ત શ્રેણીમાંહેના કમજોર વર્ગ વધારાની સહાય મેળવશે.
- પુનર્પાતિ કિંમત જેટલું જમીન વળતર ઉપરાંત અન્ય સહાય જોડે ફી અને અન્ય ખર્ચાઓ બદલ વળતર ચુકવવામાં આવશે. આ અંગે લાગુ પડતા ૨૦૧૬ ના સુધારા અધિનિયમ (ગુજરાત સરકાર) થી સુધારેલ ૨૦૧૩ ના જમીન સંપાદન પુનર્વસવાટ અને પુનર્સ્થાપન અધિનિયમ હેઠળ મળવાપાત્ર વ્યાજબી વળતરના હકકોનું પાલન કરી જમીન સંપાદન કરવામાં આવશે.
- બાંધકામ માળખા અને અન્ય અસ્ક્યામતો ગુમાવવા બદલ પુનર્સ્થાપન કિંમત ભોગવટા અથવા અસરગ્રસ્ત વિસ્તારમાંથી નિર્વાસિત થતા પહેલાં ચુકવવામાં આવશે.
- આયોજનના અમલીકરણ માટે સંપાદન કરવાથી જેમનો જીવન-નિર્વાહ આધાર છીનવાઈ જતો હોય તેવી યોજના અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓને આ સહાય ચુકવવામાં આવશે.
- વિશ્વબેન્કે સૂચવ્યા મુજબ વળતર લગત નિર્ધારિત તારીખ ધિરાણ મેળવનાર ધ્વારા સ્થાપિત અને વિશ્વબેન્કને સ્વીકાર્ય તારીખ ગણાય છે. જેઓને વળતરમાં પોતાનું હિત હોવાનો કાયદેસરનો હકકદાવો હોય તેવી હિત ધરાવતી વ્યક્તિઓ માટે સને ૨૦૧૩ માં નવા (જમીન) અધિનિયમની કલમ-૧૧(૧) હેઠળ જમીન સંપાદન માટે પ્રથમ વખત ઘોષિત તારીખ વળતર લગત નિર્ધારિત તારીખ ગણાશે. કાયદેસરનો માલિકી હકક ન ધરાવનાર,

ઘુસણખોર, દબાણ કરનાર વ્યક્તિઓ માટે યોજનાની મોજણી શરૂ કર્યાની તારીખ વળતર લગત નિર્ધારિત તારીખ ગણાશે.

- યોજનાની મોજણી વખતે જે વસવાટીઓ/જમીન માલિકો ગેરહાજર હશે તેઓ પણ સહાય મેળવવાપાત્ર ગણાશે અને બજેટ જોગવાઈમાં તેમની સહાયની રકમનો સમાવેશ કરાશે પરંતુ જે શખ્સો વળતર લગત નિર્ધારિત તારીખ પછી યોજના વિસ્તારમાં પ્રવેશ્યા હશે તેઓ કોઈ વળતર મેળવવા હકકદાર ગણાશે નહિ.
- સામુદાયિક માળખા અને સામુદાયિક મિલકતનું વળતર યુકવવામાં આવશે અને યોજનાના ખર્ચે તેનું પુનર્નિર્માણ કરી આપવામાં આવશે. યોજના માર્ગને અડીને આવેલ સામુદાયિક મિલકત અંગે સંબંધિત સમુદાય (કોમ્યુનીટી) ના પરામર્શમાં સુધારણાના પગલાં (Enhancement measures) ની જોગવાઈ પણ કરવામાં આવશે.

૬. વળતર લગત નિર્ધારિત સમય :-

કાયદેસરના માલિકી હકક ન ધરાવનાર વ્યક્તિઓ માટે વળતર લગત નિર્ધારિત તારીખ યોજનાની મોજણીની શરૂઆતની તારીખ એટલે કે ૧૯/૧૨/૨૦૧૮ ગણાશે.

૭. જમીન અને બાંધકામ માળખા ઉપર અસરો :-

ભાવિ નિર્માણ કરવાના ધોરીમાર્ગની પહોળાઈ ૩૦ થી ૫૦ મી. (પુલ અને શહેરી પ્રવેશ માર્ગની પહોળાઈ ૫૦ મી.) ગણતાં સૂચિત યોજનાના વિસ્તારમા તેના અમલીકરણથી થનારી સામાજિક / આર્થિક અસરોની મોજણી અને અભ્યાસ કરવામાં આવેલ છે. આયોજન કરતી વખતે હયાત માળખા અને પર્યાવરણને ઓછામાં ઓછો વિક્ષેપ પડે તે હેતુ લક્ષમાં લીધેલ છે. ભાવિ ધોરીમાર્ગની પથરેખાઓ નક્કી કરતી વખતે સંવેદનશીલ મુદ્દાઓ અને સ્થાપન વ્યવસ્થામાં ઓછામાં ઓછો વિક્ષેપ પડે તેવો અભિગમ અપનાવેલ છે.

૮. પુનર્સ્થાપનમાં વિપરીત અસરો નિવારવા અને આ અસરો ઓછામાં ઓછી થાય તે માટે વિકલ્પો ચકાસાયેલ છે. આ માટે નીચે મુજબના ત્રિપાંખિયા ઉપાયો કરાશે.

- ધોરીમાર્ગની હાયત સપાટીની સુધારણા
- નિર્વસન અને યોજના અમલીકરણની વિપરીત અસરો ઓછામાં ઓછી વિક્ષેપિત થાય તે મુજબ સ્વીકૃત સ્થાપિત આલેખનના ધોરણોની મર્યાદામાં ભાવિ નિર્માણ કરવાના ધોરીમાર્ગનું આયોજન/ આલેખન.

- સ્થાન અનુરૂપ તે જગ્યાએ ઓછામાં ઓછો વિક્ષેપ પડે તે મુજબ આલેખનમાં જરૂરી ફેરફારો કરવા અને રક્ષણાત્મક પગલાં લેવા.

૯. જમીન સંપાદન :-

યોજના માર્ગ માં સૂચિત સુધારણા કરવા માટે રસ્તાની યોજનાં માર્ગની હદ (ROW) પૂરતી હોઈ બન્ને બાજુએ ખાનગી જમીનનું સંપાદન કરવાનું રહેતું નથી.

૧૦. યોજના અસરગ્રસ્ત વિસ્તારમાં આવેલ જમીન અને અન્ય અસ્કયામતો :-

કુલ ૪ મકાનોને અસર થશે તે પૈકી ૨ વાણિજ્ય ઘુસણખોરો અને ૧ ખેતી / ખુલ્લી જમીન અનઅધિકૃત દબાણ કરનારાઓ અને ૧ સામુદાયિક મિલ્કત (પાણીની કુંડી).

૧૧. સામાજિક અને આર્થિક અસરો :-

કુલ ૩ (કાયદેસરના હકક વિનાના) યોજના અસરગ્રસ્ત મકાનો છે જેમાં (રહેણાક મકાનનું ક્ષેત્રફળ ૨ ગણતાં) ૧૪ યોજના અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓ વસવાટ કરે છે. તેમાં વસવાટકર્તાઓને કોઈ અસર થતી નથી.

૧૨. લોક (જનતા જોડે) પરામર્શ :-

અસરગ્રસ્ત લોકો - જનતા જે સૂચિત ધોરીમાર્ગ આજુબાજુ વસવાટ કરે છે તેઓના સૂચિત યોજના અમલીકરણ માટેના અભિપ્રાય અને સૂચનો મેળવવા પ જગ્યાઓએ (પાલેદોર, પાંચોટ, ફતેપુરા અને ગંગાપુર) લોક પરામર્શ કરવા જાહેર જનતા જોડે સભાઓ કરેલ અને તેમાં મહિલાઓ પણ તેમના અભિપ્રાય અને સૂચનો રજૂ કરવા હાજર રહે તેની ચીવટ રાખેલ. એચ.આઈ.વી./ એઈડઝ નિયંત્રણ પગલાંઓ ભરવા વિસ્તારમાં કાર્યરત ગુજરાત સ્ટેટ એઈડઝ કન્ટ્રોલ સોસાયટી (GSACS) અને સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓને સામેલ કરી રોગ પ્રસારણનો સર્વે કરવા સમન્વય સભાઓ ગોઠવવા પણ પરામર્શ કરાયો છે.

૧૩. મહિલા સંસ્થાઓ અને સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ જોડે જે ચર્ચા થઈ તેમાં નીચેના ખાસ મુદ્દાઓ ઉપસી આવ્યા :

- પરામર્શ કરાયેલ મહિલાઓએ સૂચિત ધોરીમાર્ગ વિકાસથી હોસ્પિટલ પહોંચવા અને બાળકોની સ્કૂલોએ જવાની સુવિધા ઉપલબ્ધી બાબત ખાસ કરીને આપત્તિકાળમાં તબીબી સારવાર કઈ રીતે ઉપલબ્ધ કરવી જોઈએ તે બાબત તેમના મંતવ્યો રજૂ કર્યા.

- ગટર ની બાબતો અને સલામતિના પગલાંઓની જરૂરીયાત.
- રૂ અને જીનીંગ એકમોમાં સીઝનની જરૂરીયાત મુજબ વર્ષના સરેરાશ આઠ મહિનાની રોજગારીની આવશ્યકતા હોય છે જે પૈકી ૪૦% જરૂરીયાત વિહરતા / રઝળતા સ્થાનાંતર કરતા મજૂરો ધ્વારા પરિપૂર્ણ થાય છે. આ ૪૦ ટકા સ્થાનાંતર કરતા મજૂરો છડેછડા પુરુષો મજૂરો હોય છે. આ સ્થાનાતર કરતા મજૂરોને એચ.આઈ.વી / એઈડઝના ફેલાવા અને ભય સ્થાનોથી સતર્ક કરવા જરૂરી છે.

૧૪. આ અંગેના વિચાર વિનિમય દરમ્યાન એચ.આઈ.વી. / એઈડઝનો ફેલાવો અટકે અને તેના

નિયંત્રણમાં આયોજન અને સલામતિના તેમજ દર્દીઓના પુનર્સ્થાપનના પ્લાન, એચ.પી.પી અને તેના અમલીકરણના પગલાંના સુઝાવ ઉપલબ્ધ થયેલ છે. સુચનોના આધારે રસ્તાની ડીઝાઈનમાં પગદંડીઓના ક્રોસીંગ ચિન્હો, અકસ્માત સંભવ ભય સ્થાનો પર ચેતવણી દર્શક બોર્ડ, રસ્તા ઉપર માર્કીંગ જેવા સલામતિના પગલાં સામેલ કરાયા છે.

૧૫. એચ.આઈ.વી. એઈડઝનો ફેલાવો અટકે તેના ઉપાયો માટે મહેસાણા બાયપાસ યોજના માર્ગ ની સંલગ્ન તબીબી સંસ્થાઓ, ટ્રકર કોમ્યુનીટી અને સ્થાનિક સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ જોડે અભ્યાસાર્થે વિગતવાર વિચાર વિનિમય કરાયો છે. ગુજરાત રાજ્ય એઈડઝ કન્ટ્રોલ સોસાયટી (G.S.A.C.S.) ના અંદાજ પ્રમાણે ગુજરાતમાં ૧.૬૫ લાખ લોકોને એચ.આઈ.વી. છે. એચ.આઈ.વી. / એઈડઝ સારવાર દવાખાનામાં એચ.આઈ.વી. / એઈડઝ દર્દીઓની સંખ્યા ધ્યાને લેતાં સાબરકાંઠા, મહેસાણા અને સુરત જિલ્લામાં આના દર્દીઓની સંખ્યાદવાખાનામાં નોંધાતા દર્દીઓની સંખ્યા ના ૧ ટકા કરતા વધુ જોવા મળી છે. આ ત્રણ જિલ્લાઓમાં યોજના વિસ્તાર મહેસાણા જિલ્લાને કેટેગરી " એ " એટલે કે ઉંચા દરવાળો વિસ્તાર ગણવામાં આવે છે.

૧૬. મહેસાણા, વિસનગર, પાટણ અને પાલનપુર જિલ્લાના સામુહિક આરોગ્ય કેન્દ્રોમાં મોટા પ્રમાણમાં જોખમીગૃપ (High Risk Group) અને એચ.આઈ.વી. પોઝીટીવ દર્દીઓ

જોવા મળેલ છે. લઘુઉદ્યોગ એકમોમાં રોજગારી મેળવવા વિચરતા મજૂરો ખાસ કરીને એકલ પુરુષ મજૂરોના કારણે આ બાબત માં દરમ્યાનગીરી કરવાની જરૂરીયાત ઉભી થાય છે. મહેસાણા જિલ્લાના મુખ્ય મુખ્ય શહેરોમાં ગુજરાત રાજ્ય એઈડ્ઝ કન્ટ્રોલ સોસાયટીએ એન્ટાયરટ્રીવાયરલ થેરાપી સેન્ટર (ANTIRETROVIRAL THERAPY CENTRES) (એચ.આઈ.વી. સારવાર કેન્દ્રો) ઉપલબ્ધ કરેલ છે.

૧૭. યોજના માર્ગ માટે એચ.પી.પી.અહેવાલમાં એચ.આઈ.વી. / એઈડ્ઝ સંબંધિત જુદા જુદા મુદ્દાઓ અંગે સંકલિત સલાહ અને ટેસ્ટીંગ સેન્ટરના સલાહકારો, સ્વૈચ્છિક સંસ્થાના હોદ્દેદારો, ટ્રકર કોમ્યુનીટી વિગેરે જોડે ચર્ચા વિચારણા અને પરામર્શ કર્યાની વિગતો સામેલ કરાઈ છે. મહેસાણા— બાયપાસ યોજના માર્ગ વિસ્તારમાં મહેસાણા શહેરી વિસ્તારમાં યોજનાં વિસ્તાર અને તેના સ્થળ આસપાસના આર.ટી.ઓ ચેકપોસ્ટ, ધોરીમાર્ગ જંકશનો (ત્રણ / ચાર માર્ગીય સંગમ) અને ટ્રક વિરામ સ્થળો, બસ-સ્ટેન્ડ વિગેરે ઉચા જોખમી વિસ્તારો છે. એચ.પી.પી. રીપોર્ટમાં નિર્દેશિત મુદ્દાઓની વિપરીત અસરો હળવી કરવાના ઉપાયો અસરકારક એક્શન પ્લાન અને તેના બજેટ અંગેની બાબતો સામેલ કરાઈ છે.

૧૮. અમલીકરણ વ્યવસ્થા :-

પર્યાવરણીય અને સામાજિક વ્યવસ્થા એકમ (Environmental and Social Management Unit) પ અને સા. વ્ય. એકમ - પ્રોજેક્ટ અમલીકરણ એકમ (પી.આઈ.યુ.) ના વડા અધિક્ષક ઈજનેર શ્રી યોજનાના મુખ્ય અધિકારી ગણાશે. માર્ગ અને મકાન વિભાગ પ્રોજેક્ટ અમલીકરણ એકમ ઉભુ કરશે. આ એકમ (યુનિટ) યોજનાના સામાજિક અને પર્યાવરણીય પાસાઓ બાબત જોશે તથા નીતિ વિષયક માર્ગદર્શન, સંકલન, આયોજન, આંતરિક દેખરેખ અને સમગ્ર અહેવાલ રજૂ કરવાની તેની જવાબદારી રહેશે.

૧૯. પ્રો.અ.એ. અંતર્ગત પ અને સા.વ્ય. એકમ ના વડા અધિક્ષક ઈજનેર શ્રી ગણાશે તથા પુનર્સ્થાપન અને પુનર્વસન લાગત સઘળી વ્યવસ્થા માટે જવાબદાર રહેશે. અ.ઈ.શ્રી

(પ્રો.અ.એ.) ને કાર્યપાલક ઈજનેર (કા.ઈ.) સહાય કરશે. કા.ઈ. ને પર્યાવરણીય તજજ્ઞ અને સામાજિક બાબતોના તજજ્ઞ (Environmental and R & R Specialist) સહાય કરશે. પ. અને સા.વ્ય. એકમ, મા.મ. વિભાગના મુખ્યમથક ગાંધીનગર માં બેસી સંચાલન કરશે. પર્યાવરણ અને સામાજિક પ્રવૃત્તિઓ માટે કા.ઈ.શ્રી એસ.આર.પી.વિભાગ, મહેસાણા જવાબદાર રહેશે.

૨૦. પુનર્સ્થાપન નીતિ અમલીકરણ એજન્સી દ્વારાસે અમલીકરણ માટે ટેકો.

પુનર્સ્થાપન નીતિ અમલીકરણ એજન્સી નાં ટેકા (સહાય) થી, પર્યાવરણીય અને સામાજિક વ્યવસ્થા એકમ દ્વારા આર.એ.પી. (RAP) નું અમલીકરણ કરવામાં આવશે. પુ.ની.અ.એ. ને યોજનાના ભાગ તરીકે પસંદ કરવામાં આવશે., કે જે પુનર્સ્થાપનના અમલીકરણમાં ટેકો આપશે.

પુ.નિ.અ.એ.ની કામગીરી અને જવાબદારી નીચે મુજબ રહેશે.

- યોજના અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓને યોજના અમલીકરણથી સંભવિત વિપરીત અસરોથી વાકેફ કરી તેની અસરો હળવી કરવાની અને પુનર્સ્થાપન તથા પુનર્વસન અંગેના હકકોની સમજણ આપવી.
- પુનર્સ્થાપન વ્યવસ્થા અને લગત અન્ય મુદ્દાઓની જાણકારી આપતું સાહિત્ય અને ચોપાનીયા વહેંચવા.
- પુનર્સ્થાપન અને પુનર્વસન પ્રવૃત્તિઓની શરૂઆત વખતે જાહેર જનતાને તેના લાભાલાભની જાણકારી પ્રસિધ્ધ કરવા મદદરૂપ થવું.
- માઈક્રો પ્લાન તૈયાર કરવા.
- પુ.ની.અ.એ. દ્વારા આયોજીત મીટીંગોમાં ભાગ લેવો.
- પુનર્સ્થાપન એકશન પ્લાનના અમલીકરણમાં ટેકો આપવો.
- યોજના અસરગ્રસ્ત કુટુંબો માટે ઓળખકાર્ડ બનાવી ઈસ્યુ કરવા.
- યોજના અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓ (પતિ/પત્ની) ને સંયુક્ત બેન્ક એકાઉન્ટ ખોલાવવામાં સહાય કરવી.

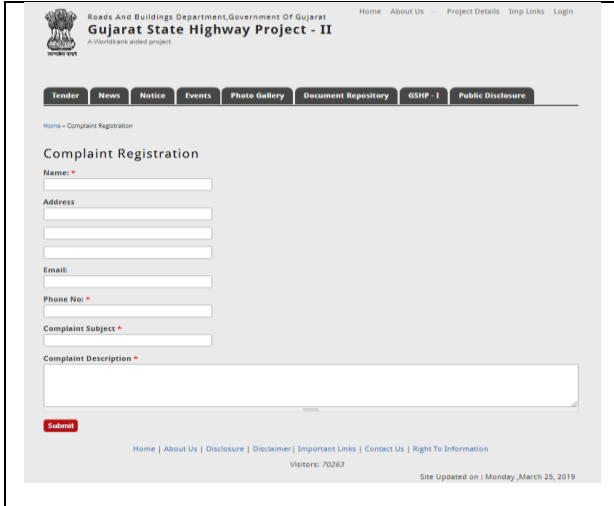
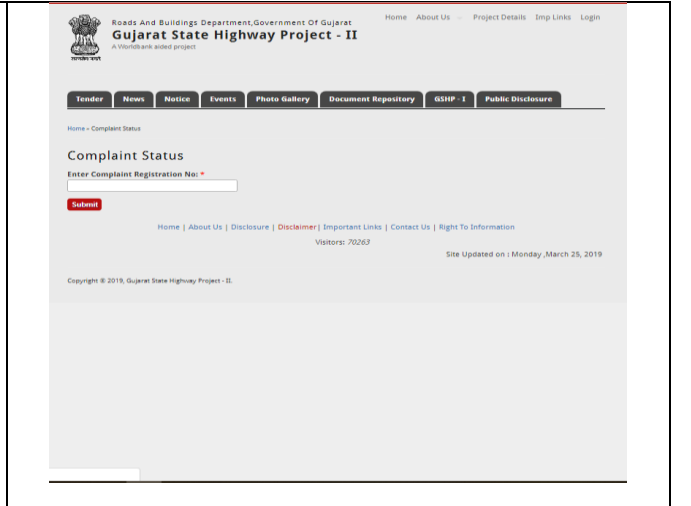
- અસરગ્રસ્ત કમજોર વ્યક્તિઓ ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓને તેમનું પૂરું વળતર સમયસર મેળવવામાં સહાય કરવી.
- તેમને ઉપલબ્ધ કરાતી વળતરની રકમ અને પુનર્સ્થાપન તથા પુનર્વસન ગ્રાન્ટની રકમના સંગીન રોકાણ અને ઉપયોગ બાબત જાણકારી ફેલાવવી.
- તેઓના સ્વનિર્ભર વિકાસ માટે તેમને મળતા આવક સ્ત્રોતોમાંથી પૂરતું વળતર મળે તે માટે ઉપલબ્ધ વૈકલ્પિક તકોની સમજૂતી આપવી.
- કમજોર વ્યક્તિઓને તેમને મળવાપાત્ર વળતર અને પુનર્સ્થાપન સહાય મળી રહે તે સુનિશ્ચિત કરવું.
- પુ.નિ.અમલીકરણ અમલીકરણ એકમને માસિક પ્રગતિ અહેવાલ રજૂ કરવા.
- આવક ઉભી થાય તેવી રોજગારી માટે અસરગ્રસ્તોને રોજગારી વિકલ્પ ક્ષેત્રમાં કઈ નિપુણતા ભરી તાલીમ આપવાથી રોજગારી મળે તેની તાલીમ અને તાલીમ ઉત્તરાર્ધ સમયમાં અનુભવલક્ષી રોજગારી મળે તે બાબતો નિશ્ચિત કરવી.
- યોજના અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓએ જે અગવડો અને પ્રશ્નોનો સામનો કરવો પડે તે બાબતો ફરિયાદ નિવારણ સમિતિ સમક્ષ રજૂ કરાય તે બાબત સુનિશ્ચિત કરવી.
- ઈ-આરએપી ટુલ દ્વારા યોજનાં અમલીકરણ એકમ (પ્રો.અ.એ.) ને અમલીકરણ સ્ટેટસ બાબત અદ્યતન માહિતી પહોંચાડવી.

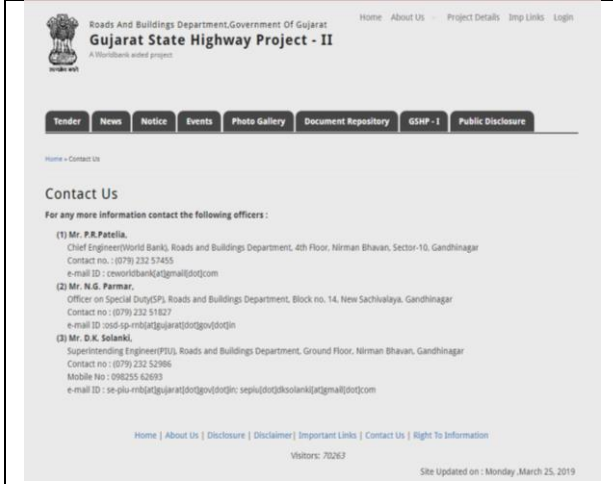
૨૧. ફરિયાદ (અસુવિધા) નિવારણ વ્યવસ્થા :-

અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓની ફરીયાદો સાંભળવા અને તેના નિકાલ માટે જિલ્લા કક્ષાએ ફરિયાદ (અસુવિધા) નિવારણ કમિટી રચવામાં આવશે. આ પદ્ધતિથી વિવાદોની પતાવટન ને વેગ મળશે, લોકોને પ્રોત્સાહન મળશે અને કાનૂની પ્રક્રિયા ઘટશે. આ કમિટી જિલ્લા સમાહર્તા (કલેક્ટર)ના અધ્યક્ષપણા હેઠળ જિલ્લા કક્ષાએ રચાશે. નીચેની વ્યક્તિઓ આ ફરિયાદ (અસુવિધા) નિવારણ સમિતિ (કમિટી) ના સભ્યો રહેશે.

- જિલ્લા સમાહર્તા (કલેક્ટર) અથવા તેમના દ્વારા નિમાયેલ પ્રતિનિધિ જે મદદનીશ જિલ્લા કલેક્ટરથી નીચેના દરજ્જાના ન હોય. (મહિલા અધિકારીને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવશે.)
- જિલ્લા વિકાસ અધિકારી
- રાજ્ય ધોરી માર્ગ યોજના (એસ.આર.પી.) વિભાગ, મહેસાણાના કાર્યપાલક ઈજનેર
- પ્રોજેક્ટ અમલીકરણ એકમના કાર્યપાલક ઈજનેર
- જિલ્લા સમાહર્તા / કલેક્ટર ધ્વારા પસંદ કરાય તેવા (યોજના અમલીકરણમાં સંકળાયેલ ન હોય તેવા) સામાજિક પ્રતિનિધિ / સ્વૈચ્છિક સંસ્થાના પ્રતિનિધિ કે જે આવા મુદ્દાઓ, આવી બાબતો નાં જાણકાર હોય અને પ્રતિષ્ઠિત હોવા ઉપરાંત જેઓને આવા પ્રશ્નો સુલઝાવવાની આવડત હોય.

- **GSHP-II** યોજના ની વેબસાઇટ પર ફરિયાદ નોંધણી ની પ્રક્રિયા તથા યોજના નાં સ્થળ ઉપર સંપર્ક માહિતી

	
---	--

યોજના ની વેબસાઈટ ઉપર સંપર્ક માહિતી

યોજના નાં સ્થળ ઉપર પર
યોજના અંગેની માહિતી દર્શાવતું પાટિયું

૨૨. સામાન્ય રીતે ગામડાના લોકો તેમની ફરિયાદ ગામના સરપંચ પાસે નોંધાવે છે અને સરપંચ માર્ગ અને મકાન વિભાગની ક્ષેત્રીય કચેરીએ રજૂ કરે છે.

અસુવિધા નિવારણ કમિટી નીચેની બાબતો માટે જવાબદારી નિભાવશે.

- (૧) પુનઃસ્થાપન અને પુનર્નિર્માણ તથા જમીન સંપાદનને લગતા મુદ્દાઓના યોજના અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓને અનુમોદન આપશે.
- (૨) અસુવિધાની નોંધ લઈ નિર્ધારિત સમયમાં તેનો નિકાલ કરશે.
- (૩) ગંભીર કિસ્સાઓમાં યોજના અમલીકરણ એકમને જાણ કરશે.

૨૩. ફરિયાદ (અસુવિધા) નિવારણ સમિતિ (કમિટી) સમક્ષ પોતાનો મુદ્દો રજૂ કરવા યોજના

અસરગ્રસ્ત લોકોને પર્યાવરણ અને સામાજિક પ્રબંધન એકમ (ESMU) તમામ જરૂરી મદદ કરશે. ફરિયાદ (અસુવિધા) નિવારણ સમિતિ આવી અસુવિધાઓનો, ફરિયાદોનો, રજૂઆતો નો નિકાલ ૧૫ દિવસમાં કરશે. સામાન્ય રીતે ફરિયાદ (અસુવિધા) નિવારણ સમિતિ મહિનામાં એકવાર મળશે પરંતુ આવશ્યકતા મુજબ તેથી વધુ વાર પણ મળશે. અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓની ફરિયાદ અસુવિધાઓનો નિકાલ કરવા ૪૫ દિવસનો સમય ઉપલબ્ધ રહેશે. ફરિયાદ નિવારણ સમિતિનો નિર્ણય અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓને બંધનકર્તા રહેશે નહિ. જો તે / તેણી ઈચ્છે તો આવા નિર્ણયને ન્યાય અદાલતમાં પડકારવાનો અવકાશ રહે છે.

ફરિયાદ - અસુવિધા નિવારણ સમિતિના અન્ય કાર્યો નીચે મુજબ છે.

- (૧) અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓની ફરિયાદ - અસુવિધા ઓ નોંધવી. તેનું વર્ગીકરણ કરવું અને પ્રાધાન્ય ક્રમ આપવા તથા પુનર્વસવાટ અને પુનર્સ્થાપન પ્રક્રિયાના પ્રશ્નોનો નિકાલ કરવો.
- (૨) યોજના અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓની ફરિયાદ - અસુવિધાઓ નો નિકાલ કરવા ફરિયાદ અસુવિધા નિવારણ સમિતિ સ્થળ મુલાકાત લઈ શકશે અને યોજના અધિકારીઓ તેમજ અર્ધસરકારી અને બિન સરકારી સંસ્થાઓને સંબંધિત માહિતી રજૂ કરવા જણાવી શકશે.
- (૩) ફરિયાદ - અસુવિધાઓનો નિકાલ કરવાની સમય અવધિ ૪૫ દિવસની નક્કી રહેશે.
- (૪) યોજના અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓને તેમના કેઈસની ગતિવિધિ અંગે પર્યાવરણીય અને સામાજિક વ્યવસ્થાપન એકમ મારફત જાણ કરશે.
- (૫) પુનર્સ્થાપન અમલીકરણ એજન્સી કાર્યરત થાય તે તારીખથી ૩ મહિનામાં ગુજરાત સરકારના કાર્યપાલક હુકમથી ફરિયાદ - અસુવિધા નિવારણ સમિતિની રચના કરાશે.

૨૪. ફરીયાદો રજૂ કરવાના અન્ય વિકલ્પોમાં " સ્વાગત ", મીડીયામાં થતી રજૂઆતો ધ્યાને લેવી, તકેદારી આયોગ, લાંચરૂશ્વત નિવારણ બ્યુરો, એટીવીટી / જનસેવા કેન્દ્રોનો સમાવેશ થાય છે. આવી ફરીયાદો કલેક્ટર, મુખ્યમંત્રી કાર્યાલય, મંત્રીશ્રીઓના કાર્યાલય વિકલ્પોમાં મા.મ.વિભાગના સચિવશ્રીથી માંડી કાર્યપાલક ઈજનેર કક્ષાનો સમાવેશ થાય છે. એક અન્ય વિકલ્પમાં સને ૨૦૦૫ ના માહિતી અધિકાર અધિનિયમ છે. માહિતી અધિકાર અધિનિયમ હેઠળ કા.ઈ. અને અ.ઈ. (બન્ને રેગ્યુલર અને પ્રોજેક્ટ અમલીકરણ એકમના) કચેરીના જાહેર માહિતી અધિકારી આવી અરજીઓ સ્વીકારી તેનો ૩૦ દિવસમાં નિકાલ કરે છે. (માહિતી પુરી પાડે છે.)

૨૫. વર્ષ ૨૦૧૩ થી આજ દિન સુધી દ્વિતીય ગુજરાત રાજ્ય ધોરી માર્ગ યોજના બાબત ૯૯ ફરીયાદો મળી છે જેમાં મા.મ.વિ. કે તે સિવાયની કચેરીઓમાં મળેલ માહિતી અધિકારી અધિનિયમ હેઠળ મળેલ અરજીઓનો પણ સમાવેશ થાય છે. ૯૯ પૈકી ૩૭ માહિતી માંગતી અરજીઓ અને ૬૨ ફરીયાદ અરજીઓ છે. માહિતી માંગતી બધી અરજીઓ કાર્યપાલક

ઈજનેર અથવા અધિક્ષક ઈજનેર યોજના અમલીકરણ એકમો અને મા.મ.વિભાગીય કચેરીના જાહેર માહિતી અધિકારીઓને મળેલ હતી. ૬૨ ફરીયાદો પૈકી ૧૯ અરજીઓ જાહેર પ્રતિનિધિઓ કલેક્ટર કચેરી, મુખ્ય મંત્રી કાર્યાલય, મંત્રીશ્રીઓના કાર્યાલય, તકેદારી આયોગ, સ્વાગત અને જનસેવા કેન્દ્રો વિગેરેમાં મળેલ. બાકીની ૪૩ અરજીઓ મા.મ.વિભાગના સચિવશ્રીથી માંડી કા.ઈ. કક્ષા સુધીના અધિકારીઓને મળેલ. ઉપલી કક્ષાના અધિકારીઓએ આવી અરજીઓ ઘટિત પગલાં લેવા સંબંધિત મુખ્ય ઈજનેર/અધિક્ષક ઈજનેર/કાર્યપાલક ઈજનેરને મોકલી આપેલ. મળેલ બધી ફરીયાદો મુખ્યત્વે બાંધકામની ગુણવત્તા, ટેન્ડર પ્રક્રિયા કામના પ્રકારમાં ફેરફાર અને યોજનાની સમયઅવધિ તથા યોજના પૂર્ણ કરવા બાબત હતી.

૨૬. મજૂરોની આવન-જાવન (અને ધસારાની) વ્યવસ્થા :-

યોજના માર્ગના નિર્માણની અવધિ ૧૮ મહિનાની છે. નિર્માણ સમયમાં સીવીલ બાંધકામો માટે કુશળ અને અર્ધકુશળ કારીગરોની જરૂરત પડશે. મજૂર ભરતીમાં પ્રથમ અગ્રતા સ્થાનિક વિસ્તારમાં વસવાટ કરતાં મજૂરોને આપવી જોઈએ. પરંતુ ધોરીમાર્ગ બાંધકામ માટેના કુશળ મજૂરો વિચરતા મજૂર સમૂહોમાંથી (માઈગ્રન્ટ મજૂરો) ગુજરાત રાજ્ય ની બહારથી મેળવવામાં આવે છે. કોન્ટ્રાક્ટરો સામાન્ય રીતે રાજસ્થાન, મધ્યપ્રદેશ અને બિહારના મજૂરોને કામે રાખે છે. જો રાજ્ય બહારના મજૂરોને કામે રોકવામાં આવે તો તેઓને યોજના વિસ્તારમાં વસવાટની વધુ સારી સગવડ આપવી જરૂરી બને છે. મહેસાણા-બાયપાસ યોજના માર્ગ માટે આશરે ૮૦ થી ૧૦૦ મજૂરો (સ્થાનિક અને વિચરતા મજૂરો સહિત) ની જરૂરીયાત રહેવાની ધારણા છે. આના પરિણામે સામાજિક સંબંધોમાં થોડો તનાવ પરિણમી શકે. ટૂંક નિર્માણ સમયની યોજનાના કારણે મજૂર સમૂહો યોજના વિસ્તારમાં ઘુસશે અને તેના કારણે સામાજિક સંબંધોમાં વિપરીત અસરોના જોખમો ઉભા થાય તે હલ કરવા મજૂરોની આવન-જાવન વ્યવસ્થાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.

- યોજના માર્ગ માં આવેલ ઉદ્યોગ / બાંધકામ કરતા સંચાલકો અને સ્વૈચ્છિક સંસ્થા જોડેની ચર્ચા અને પરામર્શ પરથી લાગે છે કે વિચરતા મજૂર સમૂહોના ૪૦ ટકા એકલ પુરુષ મજૂરો

હોય છે. રૂ અને જીનીંગ ઉદ્યોગમાં ખંડિત સમયમાં મજૂરોને વર્ષમાં સરેરાશ આઠેક મહિના કામે રખાય છે.

૨૭. મજૂરોની આવન-જાવન વ્યવસ્થાનું આયોજન કરવાના હેતુઓ નીચે મુજબ છે.

(ક) બહારથી આવતા મજૂરો પ્રત્યેના સંલગ્ન પૂર્વગ્રહો ઓછા થાય તે દર્શાવવા.

(ખ) વિચરતા મજૂરો માટે કામ કરવાનું સલામત, આરોગ્યપ્રદ તથા આરામદાયક વાતાવરણ મળી રહે.

(ગ) વિશ્વબેન્કની માર્ગદર્શક સૂચનાઓ અને સ્થાનિક મજૂર કાયદાઓનું પાલન થાય.

૨૮. ટૂંક નિર્માણ સમયની યોજનાના કારણે બાહ્ય મજૂરોના આવવાથી સામાજિક તનાવ ઉભા થાય તેનું આંકલન અને તેની વિપરીત અસરોના જોખમો હલ કરવા. મજૂર વ્યવસ્થાપન પ્લાન તૈયાર કરવામાં આવે છે. પર્યાવરણ મેનેજમેન્ટ પ્લાનના ભાગ તરીકે ગણી આ મજૂર વ્યવસ્થાપન પ્લાનને (ટેન્ડર માંગતા દસ્તાવેજ) બીડ શરતમાં સામેલ કરાયેલ છે.

૨૯. લીંગ (જાતિ) સમન્વય કાર્યવાહી પ્લાન :-

સૂચિત ધોરીમાર્ગ વિકાસથી મહિલાઓને આર્થિક વિકાસ માટે તેમની નિપુણતા સુધારવાની તથા શિક્ષણ અને તબીબી સવલત પ્રાપ્તિની તકોમાં ઉમેરો થવાની અપેક્ષા છે.

૩૦. આયોજનમાં સવલતોની જોગવાઈ :-

૮૦ ટકા ધોરીમાર્ગ (ક્ષેત્રીય મોજણી આધારીત) યોજના યોજના માર્ગ ના ગ્રામ્ય વિસ્તારમાંથી પસાર થાય છે અને તેના વટેમાર્ગુઓ પગે ચાલનારાઓ હોવાના. આથી ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં સૂચિત બહુલક્ષી માર્ગોનો સમુચિત ઉપયોગ મહિલાઓ કરશે. આથી આવા માર્ગો પર વિશ્રામ સ્થાન અને આવશ્યક મૂળભૂત સવલતોની ઉપલબ્ધીની અગત્યતા છે. નિવાસન પટ્ટીઓમાં વસતી મહિલાઓ બળતણ માટે લાકડા વીણવા જાય ત્યારે રસ્તા ઓળંગતી હોય છે. ત્યાં સ્પીડ બ્રોકરો. અકસ્માત સંભવ વળાંકો તથા વળાંકોની શરૂઆતમાં સલામતી માટે સૂચિત ચેતવણી બોર્ડોની જોગવાઈ જરૂરી છે. આથી આલેખનના ભાગ તરીકે મહિલાઓ અને છોકરીઓની સલામતી માટેની જોગવાઈઓ સામેલ કરાઈ છે. ધાર્મિક ઉત્સવોના સમયે ખાસ કરીને મહિલા યાત્રીઓ માટે બહુલક્ષી માર્ગો ઉપર કામચલાઉ ધોરણે જી.આઈ.પાઈપોની આડશો/બેટીકેડો ગોઠવવાનું આયોજન છે. ધોરી માર્ગ ઉપર વિશ્રામસ્થળોનું આયોજન કરાયું છે અને નયનરમ્ય વાતાવરણ માટે સવલતો સાથેના લેન્ડ સ્કેપીંગનો સમાવેશ સૂચવાયો છે.

ચેઈનેજ ૮૦.૭૫૦ થી ૮૦.૯૫૦ અને ૯૨.૯૫૦ થી ૯૩.૧૫૦ વચ્ચે વિશ્રામ સ્થાનોનું આયોજન કરાયું છે.

૩૧. અગાઉની ગુજરાત રાજ્ય ધોરીમાર્ગ યોજનામાં લીંગ (જાતિ) જોખમો ને લગત કોઈ મુદ્દો

(કેઈસ) / બનાવો બનવા પામ્યા નથી. આમ છતાં લીંગ પ્રશ્નો માટે કોન્ટ્રાક્ટરો ધ્વારા આંતરિક ફરીયાદ નિવારણ સમિતિ અને સતર્કતા પ્રોગ્રામની જોગવાઈ સૂચવવામાં આવે છે. લીંગ એક્શન પ્લાનના અમલ માટે બજેટ જોગવાઈ કરવામાં આવશે. ઉપરાંત બાંધકામ સાઈટ/ લેબર કેમ્પ ખાતે કોન્ટ્રાક્ટર ધ્વારા એચ.આઈ.વી. એઈડઝ સતર્કતા પ્રોગ્રામ ગોઠવવામાં આવશે. વર્તણૂક નિયમ તરીકે સને ૨૦૧૩ ના કામ કરતી મહિલાઓની જાતીય સતામણી (પ્રિવેન્શન, પ્રોહિબીશન અને રીડ્રેસલ) અટકાવવી મનાઈ કરવી અને ઉપાય કરવા બાબત અધિનિયમની જોગવાઈ મુજબ બાંધકામ સાઈટ અને લેબર કેમ્પોમાં યોજના સંભવિત જાતીય સતામણી જોખમો નિવારવા વર્તણૂક નિયમ અમલીકરણ પગલાં તરીકે નીચેના પગલાંઓ લેવા ભલામણ કરવામાં આવે છે.

- યોજના સાઈટ ઉપર આંતરિક ફરીયાદ સમિતિ રચી તેના કાર્ય, ફરજો અને સત્તાઓ નક્કી કરી પ્રસારિત કરવી.
- એચ.આઈ.વી. એઈડઝ / જાતિ આધારિત હિંસા (જી.બી.વી.) નાં જોખમો સામે અભિયાન ચલાવવું.
- ઉપરોક્ત અભિયાન સંલગ્ન જોખમોની અસરો હળવી કરવાના ઉપાયો સૂચવવા.
- યોગ્ય પ્રકારના ઉપરોક્ત ઉપાયોનો અમલ થાય તે જોવું.
- જે મહિલાઓ ફરીયાદ નોંધાવવાનું પસંદ કરે તેવી ફરીયાદ કરવા ઈચ્છતી મહિલાઓને જરૂરી સેવાઓ પૂરી પાડવામાં આવે છે તે કોન્ટ્રાક્ટર/ આંતરિક ફરીયાદ નિવારણ કમિટીએ જોવું.
- ફરીયાદીઓના નામ ખાનગી રાખી બેનામી તરીકે સીએચએમ / જીઆરએમ મારફત મુદ્દાઓના (કેઈસો / બનાવો) ના રીપોર્ટ કરવા.

- સને ૨૦૧૩ ના કામ કરતી મહિલાઓની જાતીય સતામણી (પ્રિવેન્શન, પ્રોહીબીશન એન્ડ રીડ્રેસલ અટકાવવી, મનાઈ કરવી અને ઉપાય કરવા બાબત) અધિનિનિયમની જોગવાઈ મુજબ આંતરિક ફરીયાદ કમિટીમાં નિયોક્તા/ કમિટી મેમ્બરોની કામગીરી અને જવાબદારીઓ અંગે સેવા નિયમો હેઠળ કોન્ટ્રાક્ટર/ નિયોક્તાએ જાતીય સતામણીને ગેરવર્તણૂક ગણી તે બદલ શિક્ષાત્મક કાર્યવાહી કરવી.

૩૨. યોજના નિયંત્રક તજજ્ઞ બાહ્ય મોનીટરીંગ ઉપરાંત લીંગ (જાતિ) ની સંવેદના પ્રગટ કરતી અસરોનું પણ મોનીટરીંગ કરશે.

૩૩. મોનીટરીંગ અને મૂલ્યાંકન :-

યોજના નિયંત્રક તજજ્ઞ (પીએમસી) ની સહાયથી યોજના અમલીકરણ એકમ સામાજિક સલામતિના પગલાંઓના અમલીકરણ બાબત આંતરિક મોનીટરીંગ કરશે.

૩૪. પુનર્સ્થાપન નીતિ અમલીકરણ વ્યવસ્થાની ગુણવત્તા સુધરે તે માટે વિજાણુ આધારીત મોનીટરીંગ સીસ્ટમ (ઈ-રેપ-ટુલ) વિકસાવી મોબાઈલ અને વેબ આધારીત વ્યવસ્થામાં ઉમેરી છે. વિજાણુ આધારીત મોનીટરીંગ સીસ્ટમના હેતુઓ નીચે મુજબ છે.

- યોજના અસરગ્રસ્ત બધી વ્યક્તિઓના દરેકના મુદ્દામાં - કેઈસના મોનીટરીંગમાં પારદર્શકતા જળવાય.
- પ્રવૃત્તિ અમલીકરણમાં બિન જરૂરી વિલંબ ન થાય.
- નિર્ણય લેવાના દરેક પગલાં અને તેના અમલીકરણનું મૂલ્યાંકન થાય તથા તેનું ઓડીટ થાય.
- મોબાઈલ અને ડેસ્ક ટોપ પ્રવૃત્તિ અને તેના ફળ મળ્યાનો વાસ્તવિક સમય જાણવા મળે તે નિશ્ચિત કરવાની જવાબદારી વિજાણુ આધારીત મોનીટરીંગ સીસ્ટમ (ઈ.રેપ ટુલ) નિભાવે છે. આથી આવશ્યક દસ્તાવેજોની કેન્દ્રિય લાયબ્રેરી ઉપલબ્ધ થાય છે અને તે વડે શક્ય તેટલા ઓછા સમયમાં જોઈતા પ્રકારની ખરી માહિતી તમામ સંબંધિત વ્યક્તિઓને મળી રહે તે નિશ્ચિત કરે છે. આમ આ વિજાણુ આધારીત સીસ્ટમથી જરૂરી માહિતી/ ડેટા સહેલાઈથી ઉપલબ્ધ બને છે અને તેથી નિર્ણયો લેવામાં ઝડપ દ્રશ્યતા અને પ્રદાન શક્ય બને છે.

૩૫. તાંત્રિક તેમજ પર્યાવરણીય અને સામાજિક અસરોના મૂલ્યાંકનમાં યોજના અમલીકરણ એકમ (પી.આઈ.યુ.) દ્વારા આંતરિક મોનીટરીંગ ઉપરાંત ત્રાહિત પાર્ટી તરીકે યોજના વ્યવસ્થાપન તજજ્ઞ (પ્રોજક્ટ મેનેજમેન્ટ કન્સલ્ટન્ટ) બાહ્ય મોનીટરીંગ કરે છે.

૩૬. લોકો જોડે વિચાર વિનિમય અને પ્રવૃત્તિની બાબતો પ્રદર્શિત કરવા બાબત.

પુનર્સ્થાપન નીતિ અમલીકરણ યોજનાની કાર્યવાહી પારદર્શક બને તે માટે અવારનવાર જાહેર મીટીંગો ગોઠવાશે. પુનર્સ્થાપન યોજના અમલીકરણ વ્યવસ્થા અને પુનર્સ્થાપન યોજનાના માળખાની સરળ સમજૂતી ગુજરાતી ભાષામાં તૈયાર કરી, તેની જોડે યોજના અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓની યાદી અને ઉપલબ્ધ થનાર અસ્કયામતોની વિગત સાથે લોકો સમક્ષ જાહેર રીતે રજૂ કરાશે અને તે માટે લોકો જોડે વિચાર –વિનિમય પણ કરાશે. ઉપરાંત આ માહિતી જીએસએચપી વેબસાઈટ (<http://gshp2.gov.in>) ઉપર પણ મુકાશે. સમગ્ર પુનઃસ્થાપન યોજનાની વિગતો વિશ્વબેન્કની એક્સ્ટર્નલ વેબસાઈટ ઉપર પણ મુકાશે.

૩૭. પુનર્સ્થાપન યોજના અમલીકરણનું ટાઈમ ટેબલ :-

યોજના માર્ગ ના બાંધકામનો સમય ૧૮ મહિનાનો^૧ છે અને તે મુજબ મા.મ.વિભાગે પુનઃસ્થાપન અમલીકરણ એજન્સીનો કાર્યકાળ ૨૪ મહિનાનો ગણ્યો છે. સ્થળ ઉપરની પુનર્સ્થાપન અને પુનર્વસન પ્રવૃત્તિઓ અને સીવીલ બાંધકામોની અડચણ રહિત સાઈટ સોંપવામાં ૯ મહિના અને ત્યારબાદનો સમય વ્યતિત થશે. પુનર્સ્થાપન અમલીકરણ એજન્સી આ સમય દરમિયાન ધોરીમાર્ગ ઉપર સલામતીના પગલાં, એચ.આઈ.વી. એઈડઝ અટકાવ ઝુંબેશ અને યોજના અસરગ્રસ્ત વ્યક્તિઓને તાલીમ આપવાની વ્યવસ્થા અને જરૂરીયાત મુજબ સમગ્ર મોનીટરીંગ વ્યવસ્થા કરશે.

RAP અમલીકરણ ની યાદી (શીડ્યુલ): મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ

ક્રમ	મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ	માસ
૧	RAP અમલીકરણ સંસ્થાની ની નિમણુંક	પ્રથમ માસ
૨	GRCની ની નિમણુંક	દ્વિતીય માસ

^૧ વ્યક્તિગત યોજના માર્ગ માટે, બાંધકામ નો સમયગાળો ૧૮ મહિના નો છે, જેને અનુસરીને, મા અને મ વિભાગે, પુનર્સ્થાપન અને પુનર્વસન તથા પુનર્સ્થાપન અમલીકરણ એજન્સીનો કાર્યકાળ ૨૪ મહિનાનો ગણ્યો છે.

ક્રમ	મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓ	માસ
૩	માહિતી ઝુંબેશ અને લોક - સમુદાયિક પરામર્શ	દ્વિતીય માસે થી ૧૮ મા માસ સુધી (૬ માસના અંતરાલે)
૪	વળતર / R&R / CoI ની હદ ખાલી કરવી	દ્વિતીય માસે થી - પાંચમાં માસ સુધી મા પૂર્ણ કરવું
૫	માર્ગ સુરક્ષા વિષેની જાગૃતિ	તૃતીય માસે થી દરેક આંતરા મહિના 18 માસ સુધી
૬	બાહ્ય દેખરેખ	દ્વિતીય માસ થી દર 6 મહિને, 18 માસ સુધી

૩૮ પુનઃ નિર્માણ અંદાજપત્ર

પુનઃનિર્માણ અંદાજપત્ર માં ઘટકો જેવાં કે બાંધકામ (સંરચના) માટે નું વળતર (વ્યક્તિગત સંપતિ, સાંસ્કૃતિ સંપતિ, અને સામુદાયિક અસ્કયામતો), પુનર્વસન અને પુનઃનિર્માણ (R&R) સહાય અને આકસ્મિક જેવા કે અનિચ્છનીય ને ખર્ચ આવરી લેવા જેવી બાબતોનો સમાવેશ થાય છે. RAP ના અમલીકરણ માટેનું અંદાજીત કુલ બજેટ રૂપીયા ૦.૧૪૫ મીલીયન થાય છે.

આ ઉપરાંત, રૂપીયા ૧૦.૯૮ મીલીયન જેટલી રકમ તાલીમ માટેનો ખર્ચ, RAP અમલીકરણ સંસ્થા, માર્ગ પરની સુરક્ષા માટે ના જાગૃતિ કાર્યક્રમો, HIV/AIDS ની જાગૃતિ, દેખરેખ અને મૂલ્યાંકન તથા ફરિયાદ નિવારણ વ્યવસ્થા (GRM) તથા સમિતિ (GRC) ની રચના કરવી, (સંલગ્ન) કાર્યવાહી વગેરે (નવાં બધા જ યોજના માર્ગો ગણી ને) નિશ્ચિત કરેલ છે.

આ ઘટકોમાં વૃદ્ધિ દર વાર્ષિક ઉપભોક્તા મૂલ્ય સૂચકાંકના ૭ ટકા જેટલો માનવામાં આવેલ છે તથા પ્રથમ વર્ષ માટે વધેલ રકમ રૂપીયા ૧૧.૭૫ મીલીયન અને દ્વિતીય વર્ષ માટે આ રકમ રૂપીયા ૧૨.૫૭ મીલીયન છે.